

Buitenschoolse opvang geeft kinderen taalkansen

Hoe zet je in de buitenschoolse opvang (BKO) bewust in op een taalbeleid? Hoe creëer je taalkansen op een speelse, ontspannen manier? En hoe betrek je ouders en medewerkers daarbij? De taalinitiatieven in Wetteren, Eeklo, Kontich en Schelle bieden inspiratie.

Taal is meer dan woorden. Het is een sleutel tot communicatie, zelfvertrouwen en verbondenheid. Taalstimulering op jonge leeftijd helpt taalachterstand voorkomen bij kwetsbare of anderstalige gezinnen. Het Nederlands krijgt daarom een belangrijke plaats in het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA). Dat zie je ook in de praktijkvoorbeelden hieronder.

Alles start met een gedragen visie

Een taalbeleid is geen aaneenschakeling van ad-hocacties. Het vertrekt vanuit een duidelijke visie op taalontwikkeling. Waarom vind je een taalbeleid belangrijk en wat wil je ermee bereiken? Welke accenten leg je? Breng dat samen met je team in kaart.

Onze tip? Formuleer haalbare doelen en bouw stapsgewijs verder op wat al gebeurt. Doe dat samen met je team en met externe partners. En vooral: vier successen. Zo houd je iedereen gemotiveerd.

Ina Van Berckelaer, BKO Kontich

In Wetteren bevroegen ze alle kinderbegeleiders. Waaraan denken zij bijvoorbeeld bij het woord 'taal' in de BKO? Hoe gaan ze in gesprek met ouders die geen Nederlands begrijpen? Is er positieve aandacht voor de thuistaal van het kind? De resultaten vormden de basis voor een terugkop-

peling op teamniveau, over de drie BKO-locaties heen. Zo groeide een gedragen visie die vertrekt vanuit de dagelijkse praktijk.

In Schelle denken de kinderbegeleiders elk onderdeel van het taalbeleid verder uit in werkgroepen, bijvoorbeeld over speelhoeken, muziek en pictogrammen.

Kinderen groeien als hun thuistaal telt

Een sterke taalomgeving erkent en waardeert alle talen die kinderen meebrengen. BKO's werken daarom aan een veilige omgeving waar elk kind zich vrij voelt om te spreken en zich uit te drukken.

In Kontich geeft de 'welkom-in-elke-taal-muur' de moedertaal van kinderen letterlijk een plaats in de BKO. De thuistaal zien ze er als een kapstok om Nederlands te leren. Kinderen die hun eerste taal mogen gebruiken, voelen zich meer gezien en bouwen makkelijker een brug naar andere talen.

Ook in Wetteren krijgen thuistalen positieve aandacht. In het onthaal hangt een meertalige welkomsposter en in het spelaanbod is er aandacht voor liedjes, boeken en materiaal in verschillende talen. De thuistaal wordt niet weggecijferd, maar ondersteunt het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

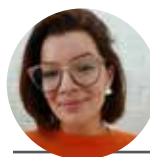
Voorlezen verrijkt

Voorlezen maakt integraal deel uit van het taalbeleid van alle vier de BKO's. In Eeklo, waar de werking rond taal in de BKO deel uitmaakt van het bredere taalbeleid van de stad, is er de verhalenparade. Elke woensdagmiddag trekt een wisselende groep kinderen naar de bieb. Vrijwilligers lezen voor en de kinderen

mogen zelf boeken kiezen om mee te nemen naar de opvang.

Ook in Schelle, Kontich en Wetteren maken begeleiders bewust tijd voor interactieve voorleesmomenten, vaak met boeken die diversiteit zichtbaar maken. In Kontich kun-

Omdat kinderen bij een biebbezoek zelfgekozen boeken mogen meenemen naar de opvang, merken we dat ze sneller naar een boek grijpen en het leesplezier spontaan groeit.

Yasmin Msaddak, BKO Eeklo

nen ze daarvoor zelfs rekenen op enthousiaste voorleesvrijwilligers. Wetteren organiseerde bovendien een vorming over interactief voorlezen. Kinderbegeleiders leerden daar hoe ze met vragen, gebaren en visuele ondersteuning kinderen nog meer betrekken bij het verhaal.

Speelhoeken geven taalprikkel

Taal zit in elk hoekje van de opvang: in de dagelijkse communicatie via visuele daglijnen en pictogrammen, in taalstimulerende activiteiten zoals muziek, quizen en taalspelletjes, én in taalbewuste speelhoeken.

Taalontwikkeling via spel en activiteiten is een belangrijk punt in het

Taal zit in elk hoekje van de opvang: in de dagelijkse communicatie via visuele daglijnen en pictogrammen, in taalstimulerende activiteiten zoals muziek, quizen en taalspelletjes, én in taalbewuste speelhoeken.

Neem tijd om samen met de kinderbegeleiders bewust stil te staan bij wat taal betekent in de opvang. Welke taalrollen neem je op als begeleider? Ben je vooral een helper, entertainer of gesprekspartner? Welke communicatiestijlen hanteren de kinderen? Dat leidt tot nieuwe inzichten én engagement voor nieuwe acties.

Eva Uyttendaele, BKO Schelle

derlands niet goed beheersen, of digitaal minder sterk zijn, bij de registratie van hun kind in het nieuwe inschrijfsysteem. —

HANNE ALBERS

VVSG-stafmedewerker
buitenschoolse kinderopvang

Je vindt deze en andere praktijken terug in de VVSG-praktijkendatabank via www.vvsg.be/kennis/praktijken

Taal stimuleren is niet iets dat je er 'bij doet'. Het zit in hoe je spreekt, speelt, voorleest en luistert. Elke dag opnieuw.

Annelies De Rick, BKO Wetteren

taalbeleid van BKO Schelle. De speelhoeken kregen een nieuwe inrichting met meer focus op taal. Zo schreven ze letters op Clics-blokken, voegden ze boodschappenlijstjes toe aan de speelkeuken en maakten ze grote letters uit bouwblokken. De BKO kocht een verteltheater aan, speelt muziek af in verschillende talen en organiseert op woensdagmiddag een vrij podium waar kinderen een lied, verhaal of optreden brengen.

Kinderbegeleiders maken taal

Een taalbeleid staat of valt met de manier waarop kinderbegeleiders met taal omgaan. In Schelle reflecteerden de begeleiders, in een traject met oMvormiNg, over de taalrol die ze opnemen. Luisteren ze geïnteresseerd, of nemen ze vooral zelf het woord? In teamvergaderingen is er extra aandacht voor

taaltips, zoals verkleinwoorden beperkt gebruiken en kinderen tijd geven om te antwoorden.

Ook in BKO Kokon in Kontich werken ze aan de spreekstijl: trager spreken, herhalen en herformuleren. Het hele team volgde bovendien een vorming over meertaligheid bij kinderen, begeleid door een inclusiemedewerker van het lokaal bestuur Kontich en een medewerker van het Agentschap Integratie en Inburgering. Zo leerden ze onder andere het concept 'luistertaal' kennen: het idee dat je ook taal kunt oppikken door te luisteren, zelfs als je de taal nog niet spreekt.

Taalbeleid werkt ook naar ouders toe

Een taalbeleid in de BKO heeft ook aandacht voor ouders. Welkomstposters in meerdere talen zorgen ervoor dat ook ouders met een andere thuistaal zich welkom voelen. Een eenvoudige 'frigofiche' van het huishoudelijk reglement biedt houvast. Nederlands is de standaardtaal in gesprekken met ouders, maar waar nodig vullen begeleiders dat aan met laagdrempelige communicatie via pictogrammen, gebaren of vertaalapps.

BKO Wetteren organiseert binnenkort op elke locatie een mobiel digipunt. Daarmee helpen ze ouders die het Ne-

Antwerpen, 26 februari 2026

Het taalbeleid van stad Eeklo is een van de praktijkvoorbeelden op de inspiratiemarkt flankerend onderwijsbeleid.

Bekijk het programma en schrijf je in via www.vvsg.be/lokaalopgroeien.

